

**Інформаційна довідка
за підсумками моніторингових досліджень
«Спостереження за освітнім середовищем»**

На виконання Закону України «Про освіту», наказу ліцею №159 від 30.08.2024 «Про створення робочої групи та проведення самооцінювання за напрямом «Система оцінювання здобувачів освіти», з метою забезпечення дієвої реалізації внутрішньої системи забезпечення якості освіти, вдосконалення системи оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти, було проведено самооцінювання роботи колективу за напрямом 1 «Спостереження за освітнім середовищем».

Для здійснення самооцінювання було проведено ряд заходів:

- Директором ліцею було видано наказ Про проведення самооцінювання якості освітнього середовища;
- Призначено відповідальних осіб за напрямками вивчення освітнього середовища;
- Затверджено склад робочої групи;
- Затверджено орієнтовний План роботи робочої групи з проведення самооцінювання;
- Визначено цілі та необхідні ресурси для проведення самоаналізу спостереження за освітнім середовищем;
- Визначено критерії та індикатори оцінювання.

Програмою досліджень були визначені такі об'єкти моніторингу: безпечне фізичне середовище закладу освіти, наявність необхідних для освітнього процесу та виконання освітньої програми приміщень відповідно до наповнюваності, забезпеченість обладнанням навчальних кабінетів і приміщень для виконання освітньої програми, архітектурна доступність приміщень та території, заходи з охорони праці та безпеки життєдіяльності, функціонування бібліотеки, використання мережі Інтернет, організація харчування, попередження та протидія булінгу, правила поведінки у закладі. Для проведення самооцінювання освітнього середовища використовувалися такі методи збору інформації: опитування, анкетування, спостереження, аналіз документів та статистичних даних, інтерв'ювання вчителів закладу.

Вимога 1.1. Забезпечення комфортних умов навчання та праці

Аналіз інформації, отриманої у ході спостереження за освітнім середовищем, вивчення документації, інтерв'ю з заступниками, практичним психологом, соціальним педагогом, результати анкетувань учнів та батьків, педагогічних працівників дає підстави стверджувати, що у закладі освіти створено безпечне, доступне та комфортне освітнє середовище.

Шкільне майно об'єднує 3 основні приміщення: основний корпус де знаходяться навчальні кімнати, ресурсна кімната, їдальня, спортзал, бібліотека, укриття, пункт незламності, учительська, кабінет заступників та директора; корпус маленької школи де знаходяться навчальні кабінети.

медичний пункт, санвузол; корпус 3 де знаходяться шкільні майстерні, склад, гараж шкільних автобусів. Окремо розташована котельня та кімната сторожа. У закладі функціонує 24 навчальних кабінетів та класних кімнат, а саме: 3 комп'ютерні класи, спортивна зала, медичний кабінет, кабінет хімії, фізики, географії, 2 кабінети математики, 11 кабінетів початкової школи, шкільна бібліотека, ресурсна кімната, майстерня. У всіх кабінетах початкових класів використовуються інтерактивні дошки чи телевізори, інтернетом забезпечено всі приміщення закладу. В кожному класі оформлено осередки, відповідно до реалізації реформи НУШ. Кабінети початкової школи переважно облаштовано з урахуванням необхідної кількості засобів навчання та обладнання НУШ.

У основному корпусі – встановлені інтерактивні панелі, дошки, проектори чи телевізори у всіх кабінетах. Стан навчальних меблів у всіх приміщеннях закладу - задовільний. Проте не всі класи забезпечені одномісними учнівськими столами і стільцями, які легко трансформуються для роботи в групах і запобігають порушенню постави в учнів. Не всі меблі легко регулюються.

Приміщення і територія закладу освіти є безпечними та комфортними для навчання та праці. Територія та приміщення чисті й охайні. Щоденно здійснюється огляд території щодо її безпечності для організації освітнього процесу. Сміття вивозиться систематично з спеціально облаштованого місця. Благоустрій території проводиться своєчасно. Територія ділянки закладу частково освітлюється у вечірній та нічний час. Опитування учнів показало, що: чистота та облаштування території, навчальних кабінетів, дизайн приміщень, чистота та облаштування їдальні, спортивної зали, температурний режим у закладі забезпечено на достатньому та високому рівні. 54,7% опитаних учнів охоче ідуть до ліцею, 28,1% з піднесенням, з радістю йдуть до школи, 84,4% відчувають комфорт та безпечно, 78,1% подобається в навчальному закладі. Навчальні приміщення закладу освіти не розміщені в цокольному та підвальному приміщенні, наявні брами на в'їзд і виїзд службового транспорту, кнопка виклику поліції, камери відеоспостереження. Встановлено знак «В'їзд заборонено». Забезпечено комфортний повітряно-тепловий режим, належне освітлення. Туалети в закладі освіти утримуються в належному стані з дотриманням санітарно-гігієнічних вимог. Основний корпус та корпус маленької школи має окремі туалетні кімнати для учнів. В закладі встановлений режим провітрювання класних кімнат/кабінетів, спортивної зали і туалетних кімнат після кожного заняття. Стіни та стелі у закладі не мають деформацій та ознак ураження грибком. Кольорова гама поверхонь стель, стін та меблів навчальних приміщень, спортивного залу та інших приміщень закладу не є яскравого кольору. Освітній простір класів НУШ, коридорів містять яскраві елементи, у тому числі на інформаційних матеріалах.

Приміщення їдальні, столи, стільці, місця для видачі готових страв чисті та регулярно миються. Для дотримання особистої гігієни перед входом в їдальню встановлено умивальники.

У достатній кількості заклад забезпечено дезінфікуючими та миючими засобами. У закладі забезпечується раціональне використання приміщень і комплектування мережі класів. Проте присутні диспропорції у кількості здобувачів освіти у класах однієї паралелі.

Найвний баскетбольно-волейбольно-футбольний майданчик з штучним покриттям. Разом з цим, самоаналіз спостереження за освітнім середовищем виявив певні недоліки:

- огорожа закладу відповідає вимогам частково, потребує ремонту, встановлення або заміни;
- у вестибюлі, коридорах поверху не облаштовані місця для відпочинку;
- вимогам законодавства та освітнім програмам відповідають частково кабінети фізики, математики, інформатики, спортивна зала, майстерні.

Здобувачі освіти та працівники закладу обізнані з вимогами охорони праці, безпеки життєдіяльності, пожежної безпеки, правилами поведінки в умовах надзвичайних ситуацій.

Учителі-предметники та класні керівники:

- забезпечували дотримання правил безпеки життєдіяльності під час проведення освітнього процесу та виховних заходів;
- несли особисту відповідальність за збереження життя і здоров'я учнів під час освітнього процесу;
- забезпечували проведення освітнього процесу, що регламентується чинними законодавчими та нормативно-правовими актами з охорони праці, безпеки життєдіяльності;
- організували вивчення учнями, правил і норм з охорони праці, безпеки життєдіяльності;
- проводили інструктажі учнів з безпеки життєдіяльності під час навчальних занять;
- організували вивчення учнями правил вуличного руху, пожежної безпеки, поведінки на водоймах, у побуті, при виявленні незнайомих предметів, основ занять з цивільної оборони;
- вели профілактичну роботу щодо запобігання травматизму серед школярів (проводили бесіди по збереженню життя і здоров'я учнів)
- здійснювали контроль за виконанням вихованцями, учнями, правил (інструкцій) з безпеки;
- проводили профілактичну роботу щодо запобігання травматизму серед учнів, під час освітнього процесу;
- проводили профілактичну роботу серед учнів, щодо вимог особистої безпеки у побуті (дії у надзвичайних ситуаціях, дорожній рух, участь у масових заходах, перебування в громадських місцях, об'єктах мережі торгівлі тощо);

Правила безпеки під час проведення занять з фізичної культури і спорту поширюються на всіх учасників освітнього процесу під час організації та проведення занять з фізичної культури і спорту. У закладі та на його території не порушуються правила заборони куріння, вживання алкогольних напоїв.

Організація харчування в закладі освіти сприяє формуванню культури здорового харчування у здобувачів освіти. В приміщенні їдальні облаштовано кімнати для одержання, зберігання продуктів та приготування страв, обідня зала налічує 60 посадкових місць. Працівники харчоблоку дотримуються режиму організації харчування, технологічного процесу обробки продуктів (заготівля, зберігання сухих продуктів), вимог утримання приміщення для первинної обробки овочів. Тару для збереження добових проб промарковано. Температурний режим в холодильнику для збереження добових проб дотримується. Контрольні блюда щоденно виставляється в загально доступному місці та зберігається відповідно до вимог. Журнал обліку температурного режиму заповнюється систематично. Журнал бракеражу готової продукції та журнал бракеражу сирової продукції ведуться та заповнюються своєчасно. В повному обсязі є в наявності технологічні карти. Розрахунок необхідних продуктів на день робиться на підставі калькуляційних карток. Товарне сусідство продуктів харчування витримується.

У їдальні є перспективне меню, затверджене відповідними службами та щоденне меню, яке доступне учням (розміщене на інформаційному стенді). В залі їдальні для загального ознайомлення оформлено інформаційний куточок, режим роботи їдальні. Затверджено графік чергування вчителів на перервах .

Анкетування показало, що 79,4% опитаних батьків, педагогічних працівників задоволені організацією харчування. 9,5% незадоволених через асортимент буфету та короткі перерви. Вчителі, які користуються послугами шкільної їдальні відповіли що є всі умови для одержання якісного і раціонального харчування. 56,3% учнів задоволені харчуванням і вважають їжу корисною. Під час анкетування були надані пропозиції адміністрації та працівникам їдальні щодо покращення якості послуг та урізноманітнення меню шкільної їдальні та буфетної продукції. Були окремі пропозиції щодо збільшення кількості солі та цукру в стравах.

Всі пропозиції обговорюються, працівники їдальні намагаються відреагувати, але є об'єктивні причини, які не дозволяють порушувати принципи дотримання двотижневого циклічного меню, кількість працівників не в змозі задовольнити широкий асортимент продукції учням.

Спостереження за роботою шкільної їдальні, аналіз анкет виявив моменти, які потребують покращення:

- урізноманітнення буфетної продукції та можливість вибору гарячих страв;
- покращення роз'язнювальної роботи серед батьків щодо необхідності вживання дитячим організмом свіжої гарячої їжі .

У закладі функціонують 3 інформатичні кабінети. Дані приміщення мають великих вікна через які здійснюється природне освітлення, а також штучне, яке здійснюється системою загального освітлення. У закладі створено умови для безпечного використання мережі Інтернет, в учасників освітнього процесу формуються навички безпечної поведінки в Інтернеті. Наявні обмеження доступу до сайтів з небажаним змістом, використовується антивірусне програмне забезпечення. Опитування (анкетування, діагностичне

дослідження) здійснювалося з використанням цифрових технологій (Google форми). Опитування здобувачів освіти показало, що більшість учнів знають правила безпечної поведінки в Інтернеті. Більшість впевнені, що ні в якому разі не можна розповсюджувати свою особисту інформацію (65,6%), повідомляють батьків, старших друзів у разі отримання повідомлень про інформацію, що змушує почуватися некомфортно. Разом з цим, є потреба в подальшому продовженні просвітницько-профілактичної роботи з даного питання, залученні молодшої та середньої вікової групи. 89% опитаних здобувачів освіти відповіли, що заклад інформує про те, як безпечно користуватися Інтернетом, 32,9% - інформація поступає на уроках інформатики.

У закладі освіти налагоджена система роботи з адаптації та інтеграції здобувачів освіти до освітнього процесу. Під час анкетування 62,5% батьків зазначили, що у дітей не виникло проблем з адаптацією в закладі освіти, 31% зазначили, що іноді такі проблеми виникають. 2,6% вказали, що такі проблеми виникали.

Вимога 1.2. Створення освітнього середовища, вільного від будь-яких форм насильства та дискримінації

В ліцеї розроблені правила для учнів, затверджені наказом директора та розміщені на сайті ліцею. Створений графік чергування учителів, адміністрації. Розроблено, затверджено та оприлюднено на веб-сайті План заходів щодо попередження жорстокого поводження з дітьми в учнівському середовищі, алгоритм дії в разі виявлення жорстокого поводження з дітьми. Психологічна служба закладу проводить діагностику щодо стану психологічного клімату класу і виявлення учнів, які зазнають/можуть зазнати психологічного впливу зі сторони однокласників або учнів закладу; здійснюють психолого-педагогічний контроль за індивідуальними та сімейними факторами, які формують у дітей схильність до агресивної поведінки та жорстокості; проводять роботу щодо виявлення учнів, схильних до агресивної поведінки методом психологічної діагностики; забезпечують здійснення моніторингу ризиків виникнення всіх форм насильства серед здобувачів освіти закладу.

Переважає більшість здобувачів освіти і педагогічних працівників вважають освітнє середовище безпечним і психологічно комфортним. Керівництво та переважна більшість педагогічних працівників закладу освіти проходять навчання в закладі, ознайомлені з нормативно-правовими документами щодо виявлення ознак жорстокого поводження з дітьми, іншого насильства та запобігання йому. 75,1% опитаних батьків не зверталися із приводу булінгу до навчального закладу, 24,2% звернених розв'язали проблему конструктивно. 73,4% учнів вказали, що психологічного насилля не було за останній рік, 26,6% - так (20,5% від однокласників, 20,5% від учителів, 46,2% від батьків інших учнів); фізичного насилля зазнавали 15,6% (84,4 – ні (21,6% від однокласників, 16,2% від інших учнів); економічне насилля) 9,4% зазнавали, не зазнавали 90,6% (20% від однокласників, 6,7% від інших учнів). 28,1% опитаних ні до кого не зверталися, більше 48,4% тих,

хто звернувся вказали, що булінг припинився. 74,4% учителів вказали, що не отримували скарг від учнів про булінг.

25,6% опитаних педагогів зустрічалися з випадками мобінгу щодо себе (7,7% від колег, 38,5% від батьків, 46,2 від учнів), 59% вказали, що при зверненні у закладі реагували на вказані випадки.

Заклад освіти залучає представників правоохоронних органів, інших фахівців з питань запобігання та протидії булінгу. Здобувачі освіти, за результатами анкетування, отримують інформацію про булінг від класних керівників, учителів, психолога.

У закладі освіти розроблені Правила поведінки учасників освітнього процесу, 96,1% батьків ознайомлені з ними і приймають їх, 81,3% опитаних учнів ознайомлені і дотримуються правил.

Учасники освітнього процесу переважно взаємодіють на засадах взаємоповаги. Рідко спостерігаються випадки образливої поведінки, прояви фізичного або психологічного насильства. Педагогічні працівники не застосовують фізичного покарання, психологічного насилля над здобувачами освіти.

Вимога 1.3. Формування інклюзивного, розвивального та мотивуючого до навчання освітнього простору

У закладі створено умови для навчання дітей з особливими освітніми потребами. У 2024-2025 навчальному році 18 учнів перебували на інклюзивній формі навчання. Забезпечено безбар'єрний доступ до будівлі закладу (пандус), дверний прохід забезпечує можливість проїзду візком, коридори, виходи не захаращені. Наявна кабінка туалету для учнів з ООП. У класних кімнатах учнівські столи та парти регулюються за висотою. Шафи, полиці, стелажі надійно закріплені. Приміщення та територія закладу освіти облаштовується з урахуванням принципів універсального дизайну та розумного пристосування. В навчальному закладі є спеціально облаштована кімната (ресурсна кімната), що відповідає вимогам доступності та універсального дизайну, призначена для надання (проведення) індивідуальних, групових психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг (занять); психологічного розвантаження, соціально-побутового орієнтування, формування навичок самообслуговування. Частково забезпечена необхідними навчально-методичними і наочно-дидактичними посібниками та допоміжними засобами навчання відповідно до потреб здобувачів освіти. В навчальному закладі є 2 практичних психологи, соціальний педагог. З дітьми з ООП працюють 10 асистентів учителя. У закладі освіти налагоджено співпрацю педагогічних працівників щодо навчання дітей з особливими освітніми потребами (створення команди психолого-педагогічного супроводу).

До розроблення індивідуальної програми розвитку залучаються батьки.

Заклад освіти системно співпрацює з інклюзивно-ресурсним центром щодо психолого-педагогічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами. Розроблена ІПР для кожної дитини.

Разом з цим, потребує покращення архітектурна доступність для осіб з особливими освітніми потребами.

У закладі освіти функціонує шкільна бібліотека, проте 43% опитаних нею не користується. 14,3% користується для самопідготовки, 53,6: для отримання підручників.

У закладі освіти ресурси бібліотеки використовуються для проведення освітніх заходів, створено інформаційно-ресурсний центр ігрового розвантаження, індивідуальної, групової, проектної та іншої роботи в рамках освітнього процесу, різних форм комунікації. Використовується як приміщення для проведення майстер-класів, зустрічей.

Рівні оцінювання за вимогами:

1.1. Забезпечення комфортних і безпечних умов навчання та праці - достатній рівень;

1.2. Створення освітнього середовища, вільного від будь-яких форм насильства та дискримінації - достатній рівень;

1.3. Формування інклюзивного, розвивального та мотивуючого до навчання освітнього простору – достатній рівень;